

Sygn. akt VIII **Pa 20/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska (spr.)
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015r. w Gliwicach

sprawy z powództwa K. S. (S.)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

o rentę wyrównawczą

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 27 listopada 2014 r. **sygn. akt** IV P 458/13

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSO Joanna Smycz (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (spr.) (-) SSO Jolanta Łanowy

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn.akt VIII Pa 20/15

UZASADNIENIE

K. S. wniósł pozew przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. domagając się zasądzenia renty wyrównawczej w kwocie po 1.500zł miesięcznie poczynając od lipca 2013r. Uzasadniając swoje żądanie podał, że gdyby nie wypadek przy pracy uzyskałby prawo do emerytury górniczej po 25 latach pracy górniczej, a jej wysokość kształtowałby się na poziomie 2.900zł miesięcznie. Wskazał, że obecnie pobiera rentę z ogólnego stanu zdrowia, a

próba podjęcia pracy w (...) B. zakończyła się fiaskiem, gdyż nie został dopuszczony do pracy przez lekarza medycyny pracy. Podniósł, że nadal odczuwa skutki wypadku przy pracy.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że powód nie spełnia przesłanek do nabycia emerytury górniczej w świetle art.50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bowiem co potwierdził ZUS udokumentował jedynie 14 lat, 11 miesięcy i 3 dni okresu pracy górniczej. Nie wykazał także, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w takim funduszu. Zauważył także, że średnie zarobki pracowników porównawczych względem powoda kształtują się na poziomie 1.467zł i 1824zł netto i żądanie renty w kwocie 1.500zł jest wygórowane. Niezależnie od powyższego wskazał, że obecnie powód jest częściowo niezdolny do pracy i renta powinna być pomniejszona o wynagrodzenie, jakie powód mógłby uzyskać wykorzystując ograniczoną zdolność do pracy.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2014r. Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił powództwo.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że K. S. był pracownikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. w okresie od 10 marca 1999r. do 22 czerwca 2003r., a umowa o pracę została rozwiązana za porozumieniem stron w związku z uzyskaniem przez powoda prawa do renty.

Przed podjęciem pracy w pozwanej spółce powód był zatrudniony w KWK (...) w B. w okresie od 01 sierpnia 1984r. do 21 marca 1992r., przy czym na początku pracował jako spawacz gazowy na powierzchni, a od 12 maja 1987r. jako spawacz pod ziemią. Następnie w okresie od 30 marca 1992r. do 31 lipca 1992r. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. jako ładowacz pod ziemią. Od 06 października 1992r. powód podjął pracę w Przedsiębiorstwie (...) w C., gdzie pozostawał w zatrudnieniu do 31 grudnia 1996r. jako ślusarz pod ziemią. W okresie 02 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1997r. powód był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w C. jako ślusarz pod ziemią, a od 01 stycznia 1998r. do 08 marca 1999r. ponownie w Przedsiębiorstwie (...) w C..

W dniu 04 lipca 2002r. powód uległ wypadkowi przy pracy w pozwanej spółce, w wyniku którego do 30 czerwca 2010r. został uznany za częściowo niezdolnego do pracy i pobierał z tego tytułu rentę z ubezpieczenia społecznego. Od 01 lipca 2010r. powód jest niezdolny do pracy z ogólnego stanu zdrowia, a jego kolejne odwołania od decyzji ZUS odmawiających mu prawa do renty wypadkowej zostały prawomocnie oddalone.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy stwierdził, że roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem nie zostały wykazane przesłanki z art. 444 § 2 k.c.

Wskazane zostało, że w niniejszej sprawie odpowiedzialność pozwanego opiera się na zasadzie ryzyka tj. na podstawie art. 435 k.c.

Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej zaliczyć należy powstanie szkody na osobie, która musi być wyrządzona przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, a która będzie miała miejsce zarówno wtedy, gdy szkoda jest bezpośrednim skutkiem użycia siły przyrody i pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z niebezpieczeństwem wynikającym z zastosowania tych sił, jak i wtedy gdy pozostaje w związku z samym tylko ruchem przedsiębiorstwa lub zakładu jako całości, oraz zaistnienie zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy. Pomędzy tymi zdarzeniami a powstałą szkodą musi istnieć adekwatny związek przyczynowy, co oznacza, że obowiązek naprawienia szkody obejmuje normalne następstwa zdarzenia, które szkodę wywołało. Wyżej wymienione przesłanki zostały spełnione w niniejszym przypadku.

Zgodnie zaś z treścią art. 444 § 2 k.c. w zw. z art.300 k.p., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki na przyszłość może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. W związku z powyższym, roszczenie o rentę przysługuje poszkodowanemu w razie całkowitej lub częściowej utraty przez niego zdolności do pracy zarobkowej, zwiększenia się jego potrzeb, zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość. Wymienione następstwa powinny mieć charakter trwały. Każda z tych okoliczności może stanowić samodzielną podstawę zasądzenia renty,

jednakże konieczną przesłanką jest powstanie szkody bądź to w postaci zwiększenia wydatków, bądź to zmniejszenia dochodów.

Sąd uznał, że w niniejszej sprawie powód nie wykazał żadnej z tych okoliczności. Przede wszystkim powód był niezdolny częściowo do podjęcia pracy w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ u strony pozwanej do 30 czerwca 2010r. Powód w żaden sposób nie udowodnił, aby ta niezdolność trwała po dniu 30 czerwca 2010r. zważywszy, że od 01 lipca 2010r. K. S. został uznany za częściowo niezdolnego do pracy, ale z ogólnego stanu zdrowia. Tym samym wyłącznie okres do 30 czerwca 2010r. można było hipotetycznie zaliczyć powodowi do okresu pracy górniczej. Tymczasem zgodnie z art. 50e ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.t.j. z 2013r., poz. 1440 z późn.zm.) prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy prace górniczą wykonywali pod zmienią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat. Bez wątplenia, nawet uwzględniając, że powód wykonywałby pracę górniczą, gdyby nie wypadek przy pracy do dnia 30 czerwca 2010r. nie ma wymagane stażu pracy górniczej uprawniającego go do uzyskania emerytury górniczej bez względu na wiek. Powód nie wykazał natomiast, aby po dniu 30 czerwca 2010r. był niezdolny do pracy zarobkowej w związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd pierwszej instancji wskazał tutaj, że powód nie złożył w sprawie żadnego wniosku dowodowego celem wykazania, że pozwany odpowiada za jego niezdolność do pracy, nie wykazał także innych przesłanek, które w świetle art. 444 k.c. uprawniałyby go do renty wyrównawczej.

W związku z powyższym Sąd uznał, że brak było podstaw do uwzględnienia żądania powoda.

Apelacje od powyższego wyroku złożyła strona powodowa zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i nie zastosowanie art. 444 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, iż w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki zastosowania przedmiotowej normy;

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, a to ustalenie, iż powód nie złożył w sprawie żadnego wniosku dowodowego celem wykazania, że pozwany odpowiada za jego niezdolność do pracy oraz nie wykazał innych przesłanek, które w świetle art. 444 k.c. uprawniałyby go do renty wyrównawczej.

Stawiając powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powoda renty wyrównawczej w kwocie po 1.500 zł miesięcznie poczynając od miesiąca lipca 2013r. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona przez stronę powodową nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego. W konsekwencji, Sąd Okręgowy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji uznał je za własne co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998r., I PKN 339/98).

Roszczenie o rentę wyrównawczą stosownie do treści art. 444 § 2 k.c. przysługuje poszkodowanemu w razie:

- całkowitej lub częściowej utraty przez niego zdolności do pracy zarobkowej;
- zwiększenia się jego potrzeb;
- zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość.

Każda z tych okoliczności może stanowić samodzielną podstawę zasądzenia renty, jednakże konieczną przesłanką jest powstanie szkody bądź to w postaci zwiększenia wydatków, bądź to zmniejszenia dochodów.

Tak więc podstawą dochodzonego przez powoda roszczenia jest art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p., a przesłanką na której opiera swoje żądanie przyznania renty wyrównawczej jest zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość. Celem renty z tytułu zmniejszenia się widoków powodzenia na przyszłość jest bowiem wynagrodzenie utraty wszelkich korzyści majątkowych, jakie poszkodowany by osiągnął, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Powód wskazał tutaj, że w związku z tym, iż uległ wypadkowi przy pracy w dniu 4 lipca 2002r. utracił możliwość przejścia na emeryturę górniczą albowiem ma jedynie 14 lat, 11 miesięcy i 3 dni pracy górniczej.

Z prawidłowo poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych wynika, że powód po dniu 1 lipca 2010r. nie był już niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ u strony pozwanej. Od dnia 1 lipca 2010r. odmówiono mu bowiem prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Orzeczona została jedynie niezdolność do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Powód, jak trafnie wskazał Sąd Rejonowy, nie wykazał w żaden sposób, że od dnia 1 lipca 2010r. jego niezdolność do pracy ma związek z wypadkiem przy pracy z dnia 4 lipca 2002r. Powód w trakcie postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych na okoliczność wykazania, iż jego niezdolność do pracy od dnia 1 lipca 2010r. może mieć związek z wypadkiem. Strona powodowa w apelacji powołuje się na okoliczność przedstawienia podczas rozprawy w dniu 16 stycznia 2014r. opinii biegłego sądowego lek.med. J. B. sporządzonej w dniu 14 listopada 2013r. w sprawie VIII U 804/13. Zwrócić tutaj należy jednak uwagę, że złożenie dokumentów do akt nie jest równoznaczne ze zgłoszeniem odpowiedniego wniosku dowodowego. Strona powodowa przedkładając opinię sporządzoną w innej sprawie – sprawie ubezpieczeniowej nie zgłosiła żadnego wniosku o przeprowadzenie dowodu z tej opinii, wniosku, który by wskazywał na jakie okoliczności taki dowód ma zostać przeprowadzony. W obowiązującym u nas kontradiktoryjnym modelu postępowania sądowego o rodzaju i zakresie roszczenia decyduje powód, a ciężar udowodnienia twierdzeń spoczywa na tej stronie, która je zgłasza (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.). Sąd z urzędu może wprawdzie dopuścić dowód (art. 232 zdanie drugie k.p.c.), ale powinien czynić to tylko pomocniczo i w sytuacjach wyjątkowych. Z reguły nie ma podstaw do takiego swoistego wyręczania stron w inicjatywie dowodowej, jeżeli są one reprezentowane przez zawodowych pełnomocników (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 24 listopada 2010r., II CSK 297/10).

Zwrócić też trzeba uwagę, że opinia biegłego sądowego lek.med. J. B. sporządzona w dniu 14 listopada 2013r. została opracowana w innej sprawie, gdzie stroną postępowania nie był (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z., a zgodnie z treścią art. 235 § 1 k.p.c. postępowanie dowodowe powinno odbywać się przed sądem orzekającym.

Ponadto zauważyć należy, że przedłożona przez stronę powodową opinia biegłego sądowego lek.med. J. B. z dnia 14 listopada 2013r. została sporządzona w sprawie VIII U 804/13 toczącej się o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, w której po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego, w tym dowodów z opinii innych biegłych, Sąd Okręgowy ostatecznie oddalił odwołanie K. S.. Podobnie w sprawie VIII U 1665/10, co nie było sporne pomiędzy stronami, oddalone zostało odwołanie K. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiającej mu prawa do renty tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Prawidłowo Sąd pierwszej instancji uznał, że jedynie okres do dnia 30 czerwca 2010r. można jako hipotetyczny staż pracy zaliczyć powodowi do okresu pracy górniczej, gdyż wtedy był on niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a więc na skutek okoliczności za które ponosi odpowiedzialność strona pozwana. Doliczenie tego okresu nie daje jednak powodowi 25 lat pracy górniczej (faktycznych i hipotetycznych). W pozostałym okresie tj. od dnia 1 lipca 2010r. powód nie wykazał, że jego niezdolność do pracy pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy, a więc ze zdarzeniem za które odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Powód nie wykazał więc związku przyczynowego pomiędzy wypadkiem przy pracy z dnia 4 lipca 2002r., a powstaniem szkody tj. utratą możliwości przejścia na emeryturę górniczą w związku z brakiem wymaganego okresu pracy górniczej.

W orzecnictwie przyjmuje się, że dopuszczalne jest dochodzenie przez pracownika od pracodawcy roszczeń uzupełniających z tytułu wypadków przy pracy, opartych na przepisach prawa cywilnego (art. 415 k.c., art. 444

k.c. i art. 445 k.c.). Pracownik, występując z takim powództwem, nie może się w postępowaniu sądowym powołać jedynie na fakt wypadku przy pracy, który stwierdzony został protokołem powypadkowym, lecz obowiązany jest wykazać przesłanki prawne odpowiedzialności odszkodowawczej: 1) ciążącą na pracodawcy odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, 2) poniesioną szkodę (uszczerbek na zdrowiu), 3) związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2005r., I PK 293/04.

Reasumując prawidłowo Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo na mocy art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c., przy zastosowaniu art. 300 k.p.

Mając na względzie powyższe Sąd drugiej instancji na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o oddaleniu apelacji, jako pozbawionej podstaw.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 98 k.p.c., § 6 pkt 5, § 11 ust. 1 pkt. 5 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.t.j. z 2013r., poz. 490).

Wskazać w tym miejscu należy, że powód, w trakcie postępowania apelacyjnego, nie wskazał żadnych okoliczności, które w mogłyby zadecydować o zastosowaniu art. 102 k.p.c. Natomiast przekonanie strony o zasadności zajmowanego stanowiska, które może przemawiać za nie obciążaniem jej kosztami przegranego procesu przed sadem pierwszej instancji, przestaje być aktualne w postępowaniu apelacyjnym – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2012r., III CZ 13/12/

Sędzia Przewodniczący Sędzia

(-) SSO Jolanta Łanowy (-) SSO Małgorzata Andrzejewska(ref.) (-) SSO Joanna Smycz